

Dosarul nr. 2ra-976/23
2-22035093-01-2ra-14072023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. V. Gîrleanu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: V. Sîrbu, D. Dulghieru, V. Buhnaci)

Î N C H E I E R E

03 aprilie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Oxana Parfeni

Mariana Ursac

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Elena Balan, reprezentată de avocatul Alexandru Terziman,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Elena Balan împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Iacob Miron cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și compensarea prejudiciului cauzat,

împotriva deciziei din 22 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Elena Balan și s-a menținut hotărârea din 26 septembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La 14 martie 2022, Elena Balan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și compensarea prejudiciului cauzat.

În motivarea acțiunii a menționat că, prin hotărârea din 02 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost obligat Primarul comunei Ciorescu să stabilească hotarele fixe ale terenului număr cadastral *****.***** cu suprafața de 0, ***** ha cu terenul vecin amplasat în comuna *****, str. *****, *****, ce aparține Svetlanei Balan și terenul vecin amplasat în comuna *****, str. *****, *****, ce aparține Ecaterinei Popa, cu instalarea liniei de demarcare a hotarelor.

Deși hotărârea judecătorească menționată a devenit definitivă și irevocabilă la 20 mai 2020, fiind pusă în executare silită la executorul judecătoresc Iacob Miron, până în prezent nu este executată.

Reclamanta a solicitat constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 02 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și compensarea din contul Ministerului Justiției a prejudiciului material estimat la suma de 200 000 lei.

Prin încheierea protocolară din 19 mai 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a atras în calitate de intervenient accesoriu, executorul judecătoresc Iacob Miron.

Prin hotărârea din 26 septembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de către Elena Balan împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Iacob Miron, cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 02 iulie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani și compensarea prejudiciului material în mărime de 200 000 lei.

La data de 26 septembrie 2022, Elena Balan a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, reiterând motivele indicate în cererea de chemare în judecată și susținute în instanța de fond, solicitând casarea hotărârii din 26 septembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, ca fiind una ilegală, pătinoare și nemotivată, cu pronunțarea unei decizii de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 22 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel depusă de Elena Balan și s-a menținut hotărârea din 26 septembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, Curtea de Apel Chișinău a notat că, este justă și argumentată soluția oferită de prima instanță privind lipsa pretinsei încălcări a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești din vina autorităților statului sau a executorului judecătoresc, or, din data intentării procedurii de executare și până la sesizarea instanței de judecată cu prezenta acțiune, de fapt au fost întreprinse acțiuni de executare atât benevolă, cât și silită, însă executarea silită a fost amânată, inclusiv prin înaintarea cererii reprezentantului Elenei Balan – avocat Lilian Osoian din 22 octombrie 2020 de remitere a titlului executoriu creditorului pentru sesizarea instanței de judecată în vederea corectării erorilor admise în hotărâre și titlu executoriu. Or, nu poate fi pusă pe seama statului o încălcare în contextul executării hotărârii judecătorești în situația în care documentul executoriu nu s-a aflat în procedura de executare silită pe motivul examinării cererilor creditorului cu privire la corectarea erorilor, în perioada noiembrie 2020 - 19 iulie 2022, până când a fost corectată eroarea din actele judecătorești, aceste circumstanțe neputând fi puse pe seama Statului în contextul executării hotărârii judecătorești.

Instanța de apel a remarcat că reclamanta/apelantă nu a specificat expres perioada/ termenul pretins încălcat, lăsând la discreția instanței aprecierea acestor perioade în care se pretinde că a avut loc încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii.

Curtea de Apel Chișinău a concluzionat că prima instanță just a constatat lipsa încălcării dreptului apelantei la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, precum și faptul suportării unui prejudiciu material în urma presupusei încălcări, dreptului garantat de lege, sarcina probațiunii în acest sens fiind pusă anume pe seama ultimei.

La 30 iunie 2023, Elena Balan, reprezentată de avocatul Alexandru Terziman, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 22 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea actelor judecătorești ale instanțelor ierarhic inferioare și emiterea unei noi decizii, prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral.

În motivare a invocat că, decizia instanței de apel este lipsită de o motivare completă a soluției și nici nu oferă un răspuns de ce argumentele apelantei/reclamantei au fost respinse de către instanță. Instanța de apel a preluat o parte din argumentele Ministerului Justiției, în rest, au fost lăsate fără apreciere și ignorate argumentele aduse de Elena Balan în cererea de chemare în judecată. A susținut că, o asemenea motivare nu corespunde rigorilor impuse de legislația națională și cea internațională cu privire la motivarea hotărârii judecătorești.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat public la 22 martie 2023. Conform extrasului din poșta electronică cu adresa „*****.*****@justice.md”, decizia motivată din 22 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată reprezentantului Elenei Balan, avocatului Alexandru Terziman, în mod electronic, la 06 iunie 2023 (f.d. 151).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece cererea de recurs a fost depusă la 30 iunie 2023 (f.d. 154-157).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, prin Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare 18 august 2023, cu excepția art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII – 01 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 318-321 art. 570 din 18 august 2023, au fost introduse modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la capitolul XXXVIII – Recursul, secțiunea a 2-a, recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel.

Conform art. XI alin. (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

În această consecvență, se deduce că admisibilitatea recursului depus de Elena Balan, reprezentată de avocatul Alexandru Terziman, împotriva deciziei din 22 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, va fi examinată în baza temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă în vigoare până la 01 septembrie 2023.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la art. 440 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs depusă de Elena Balan, reprezentată de avocatul Alexandru Terziman, este inadmisibil, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților. Urmează a

fi reiterat că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recursuri se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă (în redacția în vigoare data depunerii cererilor de recurs).

În conformitate cu prevederilor art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că acesta nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând din oficiu, existența circumstanțelor expuse în art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, și anume dacă au fost săvârșite alte încălcări decât cele indicate ce ar constitui temei de declarare a recursului în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau dacă instanța de apel a apreciat probele arbitrar, sau dacă ar exista erori comise ce ar duce la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, nu a depistat.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul conține obiecții de fapt și de drept, care au fost analizate de către instanța de apel, fiind apreciate corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenților la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia

hotărârii și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de către recurenți nu pot constitui temei de admisibilitate a recursurilor, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a aprecia recursul declarat de Elena Balan, reprezentată de avocatul Alexandru Terziman, ca fiind inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 lit. a), 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Elena Balan, reprezentată de avocatul Alexandru Terziman, împotriva deciziei din 22 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Stela Procopciuc

judecătorii

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi